

A toronyban elhallgatott már az órák zengése, de a kongás szétrepült az éjszakában. Megérintette az alvó falut, a kihűlt kéményeket, a meleg párnákat, az élőket és a holtakat. Szétáradt az erdők felett, hol némán állnak a fák, és a csend gyalogútján puhán balag az Idő.

Az erdő alszik.

Alusznak a fák, gyökérmarkukba szorítva a föld melegét, alusznak a cserjék, magukra borítva hószoknyájukat, alszanak a rügyek, a vágy tavaszi virágai, a lepkék bábkoporsójukban, a bogarak a vén fák kérge alatt, a mókusok az odvak párnás melegén és a varjak a szellős magasságban, fekete szárnyuk alatt őrizvén piros szívüket.

Az öreg December már tegnap délután elballagott nyugat felé. Nehéz csizmái távolodó szomorúsággal koppantak, de nem károgtak utána még a varjak sem, mert tudták, hogy a keleti ég virradó lángolásában az ígéretcsikók patája alatt szikrázik majd az erdei út, s a szánkóról számba veszi az erdei világot az ifjú Január.

Figyelt az erdő.

Komoran álltak a vén fák, és baglyok leselkedtek ki az odvak sötét száján. A varjak – mint az éjszaka fekete olvasószemei – meg se moccantak, és szemük se rebtent Január fényes fogata után, melyet loholva követtek a fiatal gazda kutyái: a Hideg és a Szél.

Elcsilingelt a szán, de nem maradt utána csend. A fagyos levegőben, mintha óriási szű percegne valahol, ridegen csárog a nagy fűrés, csattog a fejsze, s mintha a szívük szakadna meg a vén fáknak: rekedten felkiáltanak, s eldőlnek a hóban holtan.

Holtan? Nem igaz!

Igaz, a fák ledőlnek, de a gyökerek szívják már az új sarjak táplálékát, és a csírák mélyén már új erdők suttognak.

Holtan? Hogy lenne ez igaz, hiszen fájukból tűz lesz, az otthonok melege, a gyermekek játéka, út lesz és távolság a kerekek robogásában, munka lesz és kenyér, szerszám és kisteknő, kitárt kapu és ringó bölcső... És papír lesz belőle és könyv és harangláb és koporsó, annak az ismeretlen világnak a titokzatos csónakja.

De az erdő alig törődik ezzel. Az erdő nem fél. A fák dőlnek és nőnek, mert ez a dolgok rendje.

Lám jön már vissza a fényes fogat is, de csak lépésben. Halkan pengnek a csengők, az ígéretcsikókból a beteljesülés vén kancái lettek egy hónap alatt, s a fiatal Januárt lassan húzzák az Idő temetőjébe.

– Akinek az ideje lejárt, az menjen – bölintanak a vén varjak –, majd jön helyette más.

Jön is!

Ifjú ez is, de csak gyalogos. Február a neve, és kisé köhögős. Szidják is a rezes orrú fuvarosok, hogy ne fújja tele köddel a világot, mert nem látni a pipák füstjét, s akkor minek pipáljon az ember. Február ezt nem érti. Nem érti, hogy láthatatlan oldalastól nem lesz íze a babcsuszpájznak. Nem érti. Köhög, ködlik, szipog, lógatja az orrát, de a hideget takarékosan kamatoztatja. Ámbár néha elhagyja magát, puhára nyálazva a havat, s a lovacsák úgy másznak a puha hóban, mint legyek az enyves papíron.

A kerekek dagadt küllői már siránkozni sem tudnak, az erdei tüzek füstje a földön kúszik, mint az átok, ami sűrűn hangzott el a favágók részéről Februárt illetőleg. Hogy azután az átok fogant-e meg, vagy a fuvarosok által sürgetett csendes nyavalya vitte el Februárt – nem lehet tudni.

Egy reggelen ott feküdt az árokparton, félig az olvadó hólébe fordulva, és a varjak még csak azt sem mondták: kár – már vitte is az olvadás dél felé.

Ekkor süttött ki a nap, mire a kis cinkék azt mondták:

– Kincs..., kincs...

Később pedig valakitől azt kérdezték:

– Nincs cipőd? Nincs cipőd?

A gyalogúton egy kislányka lépegetett, és mezítláb volt. Ruhája gyűrött és téli, mint a szegény kis parasztlányoké volt, de az arca mint a hóvirágé, és a szeme kék, mint a nefelejcsé a víz tükreben.

– Nincs – mondta, és a kötényéből kankalint ültetett a domboldalon és ibolyát a bokrok alá.

– Kár – mondták a varjak határozottan – kár ide virág, hiszen még tél van...

– Nincs tél – mondta a kislány szerényen –, hideg van, de tél nincs.

S amint meleg, kék szeme végignézett a tájon: szikrázni kezdett a nap, kivirágzott a som, nyújtózkodtak a fák, s a varjak távoli fészükre gondoltak.

– Ki vagy te? – kérdezték óvatosan a tél madarai, mert nem csak a tolluk, hanem a szívük is meleg lett.

A kislány nevetett, és ettől a nevetéstől búgni kezdett egy vadgalamb.

– Én Március vagyok – mondta csendesén, s amerre ment, kizöldült lába nyomán a fű, édes nedvek indultak el a vén fáknak, puhán szétomlottak a vakondtúrások, a füzek barkás ága fényleni kezdett, a csemetekertben dalolni kezdett egy lány, és a dal édes volt, mint a méz.

Az erdei munkások ekkor vállukra dobták a fejszét, hónuk alá fogták a nagy fűrészt, tarkójukra lökték a kucsmát, hogy a nap melengesse téltől mart arcukat, és elindultak hazafelé.

De ekkor már koszorú volt Március homlokán, gyűrött ruhája kisimult, és tündökleni kezdett.

– Nézd csak a kis penészvirágot – cserregett egy szarka irigyen –, hogy kikupálódott! De majd leveti ez is a selyemruhát. Láttuk már, mi lett Januárból és Februárból...

– Ilyen ostoba szarkát még nem is láttam – mérgelődött a vén holló –, hát nem látod, hogy ez megmarad? Nem látod, hogy tele van a köténye és a szíve?

Azon az éjjelen meglassúdott a patak folyása, vize tiszta lett, mint a harmat, és mélységében csillagok fürödtek. Másnap az utak már felszáradtak, s a fuvarosok lovacskái úgy csapkodtak a farkukkal, mintha bögyölyök csípték volna őket, pedig csak a bőrük viszketetett a téli szőr alatt.

– Az aggszörnek eső kell! – mondta ki a szentenciát a legöregebb fuvaros, s többen úgy néztek rá, mintha nagy újságot hallottak volna, holott ezt minden gyerek tudja.

De ha eső kellett, hát lett is! Lógó hasú, vemhes felhők jöttek délről, és szitálni kezdett a langyos tavaszi eső. Először csak mint a köd, végül mintha öntötték volna.

Mosakodott az erdő, aztán tisztálkodott, mert megzendült a szél, és földre hánymta a holt ágakat.

Aztán újra esett, újra kisütött a nap, mire meleg lett, amire megint hideg esőt hoztak a fellegek.

– Megbolondult ez a Március? – csóválta fejét az öreg anyaróka, mert meztelen hasa a vizes füvet érte, ami nem tesz jót a tejnek. – Megbolondult? Mégsem lenne szabad az időt ilyen taknyosra bízni.

– Hahaha – nevetett mögötte valaki –, csakhogy engem nem Márciusnak hívnak ám! Megnőttem. Nézz rám, vén szuka, nézz rám, és ne feledd, hogy Április a nevem!

A vén róka ijedten loholt barlangjába, ahol hét kölyök és millió bolha várta.

– Április – dohogta –, persze hogy Április, azért ilyen kelekótya. De hát mi is voltunk fiatalok... Majd meglassúdik.

Többet nem is mondhatott, mert nekiestek a kölykök és a bolhák, és azt már csak gondolta, hogy a nagy szerelemnek rendesen szoptatás és vakarózás a vége, de ez is annyira köztudomású, hogy nem is foglalkozott tovább vele. Abban azonban igaza volt, hogy a növekvő Április meglassúdott. Nem kapkodott már. Közelebb hozta a napot, rendezte a fészket, virágba borította a soron következő fákat, mert a méhek igen áhítoztak a virágok után.

Aztán egy este szokatlan, meleg csend lett. A virágok illata megállt a csaltokban, s amikor feljött a hold, a berekszélen megszólalt egy fülemüle, olyan lágyan és olyan szépen, hogy lehuntya szemét az erdő, lehuntya szemét millió virág, még az öreg bagoly is lehuntya – bár agglegény volt –, mert mindenki tudta, hogy a nádas tündérrózsái között, a tó csillagos tükrében nászruhájába most öltözik a Tavasz felnőtt, szép leánya: Május.

*

Tartalmazzák a Tarka rét (1973), és Az erdő ébredése (2008) c. kötetek.